

RÓZSA ÚJSÁG

ÁTALÁNOS
RÓZSÁSZATI SZAKKÖZLÖNY.

II. évfolyam.

1-ső szám.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

DR. KAUFMANN ERNŐ, PÉCS-SZABOLCSON.

Az évfolyam júniusban kezdődik. Megjelenik évenként 6 füzetben, minden második hónap elején. — Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt. — Mindennemű küldemények a szerkesztő nevére czímzendők. — Reklamációk csak a megjelenési hónap (június, augusztus, október, december, február és április) 20-ig vehetők figyelembe.

PÉCSETT, 1888.

NYOMATOTT ENGEL LAJOSNÁL.

Alkalmi ajándécul és a szakkönyvtár gyarapítására.

VIRÁGOS KERT. A magyar lyrai költészet legszebb virágaiból szerkesztette Szász Károly. E páratlan díszmüben lyrai költőink leg-
szebb alkotásaival: Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa, Kölcsey, Gyulai,
Vajda, Tóth Kálmán és az ifjabb költői nemzedék legjelesebbjeinek
kiváló műveivel találkozok az olvasó. — **Ára diszkötésben 12 frt.**

Jäger: A kertészet általános kézikönyve,
256 ábrával. — A német kertészeti irodalom e népszerű és
kedvelt írója főművét kapja a magyar olvasó közönség kitűnő
fordításban. A magyar irodalomban úgy terjedelme, mint gon-
dos és szakszerű kiállítására nézve e téren az elsőrangú mű.
Ára kötve 4 frt.

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK FÖLVETELE

ENGEL LAJOS
SZERKÖTTE
TRAUB B. ÉS TÁRSA

könyv-, papír-, író-, rajz- és zenemű-kereskedésben

RECSETT,
király utca 4. sz. az arany hajór szállóval szemben
székely

Mindenféle nagy- és kis-nyomatok
LÉVELY-ÉS DÍZLAPOK
szépen és gyorsan készíttetik
nagy- és kis-nyomatok
ÍRÓ- ÉS RAJZPAPÍROK
Kiváló minőségűek és olcsók
CSAVAR-ÉS TARTÁROK
Tollcsákok és tartárok
VONALZOTT ÜZLETI KÖNYVEK
Kiváló minőségűek és olcsók
szépen és gyorsan készíttetik
nagy- és kis-nyomatok
KÖNYV- ÉS DÍZLAPOK
szépen és gyorsan készíttetik
nagy- és kis-nyomatok
KÖNYV- ÉS DÍZLAPOK
szépen és gyorsan készíttetik
nagy- és kis-nyomatok

TRAUB-FELE PAPIRARI GYÁRTMÁNYOK RAKTÁRA

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDES

Nach der sechsten Auflage des englischen Originals mit
Genehmigung des Verfassers deutsch bearbeitet von Dr. F.
Worthmann. **Ára 3 frt 25 kr.** vászonba kötve arany-
vágással **4 frt 28 kr.**

Nietner: Die Rose,
ihre Geschichte, Arten, Kultur u. Verwendung, nebst einem Verzeichniss von
5000 beschriebenen Gartenrosen.

Ára 17 frt 58 kr, vászonba kötve aranyvágással **22 frt 80 kr.**
E ragyogó szépségű mű 100-nál több képpel a szöveg között és 12 pompás
színyomatu képpel bír. Értékét kiválóan emeli az eddig ismeretlen rózsafajok
szakszerű megnevezése.

Nietner: Verzeichniss aller bekannten Gartenrosen.
Ára vászonkötésben **3 frt 90 kr.** — E munka egy szakkönyvtárból sem
hiányozhat, a rózsatenyésztő és kedvelő ma már nélküle nem is létezhet.
Szakszerű összeállítása pontossága miatt méltán bírja a szakirodalom elismerését.



RÓZSA-UJSÁG.

Tartalom. Az évfordulóhoz. — Mikor vessük rózsáinkat? — Védekezés a hernyók ellen. — Triomphe d'Angers. — Reine Marie Henriette. — Tricolore de Flandre. — Puebla. — Countess of Roseberry. — Lord Raglan. — Oxonian. — Mad. Edl. — J. M. Gonod. — A Persian Yellow télállósága. — A kései fagyok kiegyenlítése. — A pajzstetű ellen. — Csikos Niphotos. — Magyar kuszorózsák. — A korom a rózsaszatban. — Pompon de Bourgogne. — Rózsáarak és rózsafogyasztás Amerikában telen. — Az antwerpeni nemzetközi rózsakiállítás. — Rózsailat a szobában. — Új rózsafajok. — Irodalmi szemle. — Cseres vételhirdetések. — Színnyomatás melléklet: Earl of Dufferin.

A Z É V F O R D U L Ó H O Z .

A tövises ut tehát meg volna törve! — meglepéssel nézhetünk a lezajlott első évre vissza, mely a n. é. magyar rózsásközönségbe vetett bizodalunkat igazolta. — Nagy ellenséggel, még pedig belföldivel kellett megküzdenuk, hogy diadalmasan menjünk át a második évfolyamba, mely tán lehetővé teszi, hogy minden egyéb befolyás nélkül, teljesen függetlenül állhassunk fenn. — A »Rózsá Ujság« ezentúl évenként 6 füzetben, nagy nyolczadrét iven, kéthónaponként fog megjelenni, mindenkor rózsaszínü borítékban, a lehetőség szerint műmellékletekkel ellátva s miután a hirdetések s egyéb apró tudósítások a borítékra kerülnek, a lap beltartalma tetemesen megnagyobbodik. Az évfolyam júniusban, a rózsávirításnak hónapjában kezdődvén, az egyes számok minden második hónap első napjaiban fognak szétküldetni. — A »Rózsá Ujság« előfizetési ára a régi marad: egy évre 2 frt, félévre 1 frt, mely összeg legczélszerűbben postautalványon küldhető a szerkesztő-tulajdonos czimére.

Nem ígérünk sokat, — az elmúlt év bizonyára kielégítette még a legkétkedőbbeket is; — kevéssel kezdtük s folyton emelkedve haladtunk; az anyagi érdek kizárásával lehetséges volt lapunkat oly magasra emelni, hogy még a külföld elismerésében is részesült; műmellékleteink a legkiválógatottabb termékekből álltak s ha a n. é. rózsásközönség ez új évben szintén oly buzgalmat fejt ki vállalatunk érdekében, miként ezt az elmúlt évben tette, úgy hovahamar oly helyzetbe juthatunk, hogy műmellékleteink is eredetiek lesznek és sajátunkat képezve, lapunk minden egyéb külföldi befolyástól teljesen függetleníthető leend.

Végre egyetemleges köszönetet kell mondanunk lapunk ama buzgó hiveinek, kik e nemes és anyagi érdeket kizáró vállalatunkat úgy anyagilag, mint szellemileg támogatni sziveskedtek; — ezen szivélyes támogatást kérjük a jövőben is fenntartani, mert csak így lehetséges egy oly kitűzött siker elérése, mely lapunkat a külföldi hasonirányu vállalatokkal egyelőre egyenrangúvá emelni képes.

Ez ohajtással kapcsolatban a nagyon tisztelt magyar rózsászkozségnek mégis némi é d e s szemrehányást kell tennünk; a szerkesztőség ugyanis azt tapasztalta, hogy a munkatársak közt igen sokan névtelenül hozták tapasztalataikat a nyilvánosság elé, míg mások egy lépéssel tovább menve, becses nevük kezdőbetűi alatt irtak. — Meg volt ugyan nemzetünk e saját-sága már az első szám beköszöntőjében mint »s z e r é n y k e d é s» említve s e szerénykedés csakugyan a túlságba csapott át. — Miért e titkolózás akkor, midőn rózsászati képességünket immár valamennyi európai nemzetével összemérhetjük? Vagy tán a rózsza oly tárgy, mely rangot, vagy felekezetet képvisel? Bizonyára nem, mert a koldusnál, vagy a milliomosnál egyformán diszlik, ha megadatik neki az őt megillető helyes ápolás, mely utóbbit illetőleg, a milliomos is szivesen fogadja a koldus helyes tanácsát, ha ezzel rózsáinak tenyészetét előmozdithatónak véli. Ne tegyük tehát ki magunkat azon vádnak, hogy: »a magyar rózsászok zsákban dolgoznak», hanem legyünk nyitlak és leplezetlenek, mint a teljes pompájában díszlő rózsza! Másrészt több oldalról tapasztalatok közlésének akadályaul említettett fel a magyar iránybani járatlanság is; — no erre csak azt mondhatjuk, hogy a szerkesztő kötelessége a lényeg feldiszitése; tessék csak bátran a tollhoz nyulni, tessék csak czikkeiket bár német, avagy francia nyelven fogalmazni, gondunk lesz rá hogy azok diszmagyarban lássanak napvilágot.

Meg volna tehát ezzel jelölve azon irány, mit lapunk felvirágzásának érdekében kütűztünk s hogy ezt sikeresen fejleszthessük, tisztelettel felhívjuk magyar t. rózsászkozségünket, vállalatunk további támogatására.

Az összes munkatársak nevében,

hazañas tisztelettel:

Dr. Kaufmann Ernő,
szerkesztő-tulajdonos.

MIKOR MESSÜK RÓZSÁINKAT?

KILÉNYI JÁNOSTÓL.

Sok nehéznek látszó dolognak a megfejtése valójában könnyebb, mint ezen kérdésre, — melylyel pedig a rózsza létezése óta foglalkoznak a hivatottak, — határozott, minden körülmények közt helytálló választ adni; mert az, hogy a rózsza minő elbánásban részesítendő, nemcsak a rózsza általános faji — meg speciális egyedi jellegétől, de nagymértékben a helyi climaticus- és talajviszonyoktól is függ.

Mínt hogy pedig ezen fő négy tényező, nevezetesen: a faji- és egyedi jelleg, a helyi climaticus- és talajviszonyok, csak nagyon-nagyon ritka esetben szoktak egybehangzóan együtt jelentkezni, azért a feltett kérdésre határozott választ egyáltalán nem, hanem csak hosszas megfigyelésen, évek során át, sajnos, néha tetemes károk árán szerzett tapasztalatokon alapuló feltételes választ lehet adni és megmondani, hogy mely viszonyok közt, mely rózsákat, mikor lehet vagy kell metszeni.

A rózsász célja, minél gyakrabban, minél tökéletesebb rózsákat nyerhetni. Hogy ezen célját elérje, szükséges, hogy ő is a maga részéről mindent megadjon a rózsátónak, a mi által annak kívánt tevékenységét előmozdíthatja; ezek: megfelelő talaj, nedvesség, meleg, légjárat, világosság, a rózsátó megóvása a táplálékot rabló mellékajtásoktól és kártékony rovaroktól, végre a rózsza faji- és egyedi jellege által megkívánt, időbeli rövid vagy hosszú metszés.

Arról, hogy milyen talaj kell a rózsának, ezen becses lap mult évi 3-ik és 4-ik száma elég bő utasítást ad; hogy mely rózsákat kell rövidre vagy hosszúúra nyesni, arra nézve nyert már némi tájékozást a figyelmes olvasó a „b i r á l a t o k” rovatában;

(de ha szabad megsúgnom, ezen lapok egy kitünő szakavatott barátja, most serényen dolgozik egy, ezen minden rózsász által óhajtott kérdést tárgyaló cikksorozaton.) Azért itt csak röviden megérinteni akarom azt, hogy növényi és állati trágyával, mint: istállóalom, fa, lomb, vér, szarűhulladék, a talajt hevíteni, míg homok, szik, iszap, só, agyag s több eféle ásványi trágyával hűsíteni szoktuk; továbbá azt az általános szabályt, hogy a természeténél fogva hosszú hajtású rózsákat, minők: Noisette, thea, theahybrida, mint pl: Bouquet d'or, Chromatella, Madame Schulz, Maréchal Niel stb., meg azokat, melyek a termést nem a hajtások csúcán, hanem az oldalán kinőtt oldalhajtásokon hozzák, hosszúúra, — a rövid hajtású rózsákat (tisza Bourbonok) rövidre, a szép korona képzésre hajlandó nem terebélyes rózsákat, minők: Bengál-, mohá- és remontáns-fajok, pl. Mad. Ducher, Pumila alba, Imperatrice Eugénie, Alice Fontaine, Baron Gonella stb., melyek termékeiket a hajtások végén hozzák, legtöbbször félrövidre, de gyakran rövidre is metszük.

Nem mulaszthatom el azonban hangsúlyozni, hogy ez egy általános szabály, mely alól annyi a kivétel, akár csak a „der, die, das” alkalmazása körül. Valamint a der, die, das alkalmazása is a jó hangzástól, (pl. mily hallatlan következetlenség a jó hangzás kedvéért a „das Weib,” úgy a rózsza mikénti nyesése, gyakran nem az ő családi jellege, hanem nagyon alárendeltnek látszó körülményektől, mint: keleti vagy déli fekvés, vagy egy szép korona képzésének szüksége által szabályoztatik.

Hányszor tapasztaltuk, hogy Bourbon — meg remontáns rózsza árnyékos helyen

olyan hosszú hajtást hoz, hogy ha a levelzet színe és szegélyzete, meg a hajtás feyverzete nem tájékoztatna, akár hányszor nem tudnók, hogy: mivel is állunk szemben? — Azért én részemről a rózsza mikénti metszésének eldöntését, ama, hogy ugy mondjam anyai szeretetre bizom, mellyel a rózsász az ő kedves rózsáin csüng és mely gyöngéd szeretet mindig megérteti a rózsásszal azt, hogy mi baja rózsáinak. — A rózsász, ki nem saját rózsáin szerzett saját személyes tapasztalatai, hanem másoknak, más viszonyok között élő, másnemű rózsákon nyert tapasztalatai s elméletei által vezéreltetve metszi rózsáit, a legelső helytelen metszés után nagyon megkeserülheti ezt, mert vagy igen kevés, vagy tenger sok apró, fejletlen rózsát, vagy éppen egy egész erdő hajtást, de semmi rózsát sem kap.

Mínthogy a rózsász célja elérésének tényezői közt már megemlítettem, érintenem kell még röviden, — a nélkül, hogy ezt tanulmányom különös tárgyává ezúttal tennem, — a nedvességet, meleget, légjáratot és a világosságot is.

A rózsza általában szereti a sok vizet, de ártunk a rózsának, ha azt gyakori, dús öntözéshez szoktatva, tőle ezt egyszerre teljesen megvonjuk; ártunk neki továbbá, ha minden nap, de csak nagyon gyengén öntözzük; ellenben használunk, ha hetenkint kétszer, sőt csak egyszer is, de bőségesen, olyan állott vízzel öntözzük, melyben legfeljebb 24 óra óta, (semmi esetre se több időn túl) friss marhatrágya ázott. — Pornak kitett, nagy kocsijáratú utcában, vagy országút mellett levő rózsák nagyon megkívánják, hogy miután talajukat meglocsoltuk, koronájuk szintén állott, de tiszta vízzel, egy közönséges hydronett segítségével leöblíttessék, hogy a táplálékot a légből is felvenni hivatott levelek pórusai be ne duguljanak. — A rózsatőnek adott nedvességet, mindenfelé, de különösen az erdőszegény alföldön jól ismert tőzeggel lehet igen hosszú időre megóvni. A kettévágott négyszögletű tőzeget, mintegy 20 cmtr. távolságra a tő köré rakjuk akként, hogy a tőzeg felszíne 5 cmtr. mélyen legyen a föld színe alatt.

A világos, falak által körül nem zárolt napos helyen, de a forró juliusi és augusztusi nap heve ellen, ritka lombozatu, gúla alaku gyümölcsfák koronája által védett és szélnek kitett rózsák, soha nem szenvednek a lisztharmattól, még azok sem, mint: Souv. de Leweson Gower, Comtesse de l'Oxford, Abel Grand, Marguerite de Roman, melyek különben ez ellenség iránt igen fogékonyak. De meg a levelészek is kevésbé tenyésznek az ily, mint a szél, nap és világosság ellen védett helyen levő rózsákon.

Nem tudom, hogy a rózsász célja szempontjából melyik kérdés fontosabb, a rózsametszés ideje-e, vagy mikéntje, de tény az, hogy egy módjára nézve elhibázott nyelés szomorú következményeit, még ugyanazon évben, esetleg többször is, de egy nem jó időben teljesített metszés okozta kárt soha sem lehet helyre ütni. — Az év három szakában szoktunk nyelni: tavasszal, nyáron és ősszel.

Kérem kedves rózsásztársamat, engedje meg, hogy egy tavaszi metszésnél jelen legyek, szívesen elviszem ősszel az én rózsáim közé.

I.

Márczius 19—22-ike van. Látom, hogy a rózsza koronáit leszorító kampókat már leszedte és már napok óta, naponta többször lóditott egy-egy kicsit a rózsákon azért, hogy ne egyszerre, hanem csak lassankint szokják meg a reggelenként még mindig éles küllevegőt. Igaza van, hogy még nem igen megbízható az időjárás, de mégis ki kell szedni a rózsákat, mert ha még csak 2—3 napig benn maradnak ebben a trágyás meleg földben, bizony mondom annyira kihajtanak, hogy a legkisebb érintésre letörnek az igen gyenge rügyek, vagy pedig már a földben kihajtvá elrothadnak.

Jaj vigyázzon kérem! mert ezek a retentő koronák ugy össze-vissza vannak gomolyodva, hogy nagyon bajos felemelni a nélkül, hogy egymáshoz ütődve, egymásban kárt ne tegyenek. — Na! hál' Istennek künn van mind; igaz, hogy egy pár rózsza most a felnyitásnál, egy pár meg még az ősszel

a letakarásnál összetört, no de hát több is veszett Mohácsnál, vigasztalódjék csak!

Mondhatom, rózsái jól átteleltek, gratulálók Önnek. Nézze csak, mily gyönyörűen duzzadtak a szemek, nézze mily nagyszerű rózsatermése lesz! — Azok a fekete utók? — Azok attól vannak, hogy a nyár utóján hajtott és meg nem érett hajtásokat, meg a leveleket nem szedte le, azok megrothadtak és azoktól kapták ezek a fekélyt. — Óh én nem szoktam őszzel metszeni. — Látom!

Ollója jól csattog! és ezrivel oltja ki életét a legtökéletesebb, legszebb rózsák embrióinak. Nézze, hogy mily üdék, mily duzzadtak a szemek és mal' apropos, mind a hajtások végein! Ezeket most Ön lenyakazza és a szemétdombra löki — brr!

A manóba! bizony sietnem kell; a vegetatio nagyon gyors. Ez a karózás meg olyan óvatosságot igényel, hogy bizony napszámot kell fogadnom, a mi pedig most igen drága, lévén az emberek egyéb sürgős mezei munkával elfoglalva. No de meg kell lennie. — Ejnye! csak most látom, hogy mennyi thearózsám penészedett meg; — úgy látszik, ezek hajlandósággal bírnak a penészre.

— Oh nem kedves rózsásztárs! — azok azért penészedtek meg, mert a földbe helyezett koronájuk nagy és nagyon ágas-bogas volt; természetesen ezen terjedelmes koronát lehetetlen volt úgy elföldelni, hogy az ágak töveinél itt-ott, egy kisebb-nagyobb üreg ne maradjon; ezen üregekben a beszorult levegő megfülelt és ez okozta a penészt, nem pedig a rózsá inclinatioja. — Készen vagyunk! — a korona le- (a rózsák el-) metszve, a tő megkaróztatva; kitisztítjuk a kertet, betömjük az uton a gödröket, melyek földjét az ősszel a koronák befödésére használtunk fel; felássuk jól a kertet s a földet jól szétverve meggerelyezzük. — Ha szeles idő van, az ősszel vagy tavasszal vett és átültetett új példányokat a föld színe felett fekvő lekampózva hagyjuk és gyakran jól megöntözzük. Az ősszel átültetett rózsák törzsét védő szalmát nem vesszük le mindaddig, míg a fekvő korona a szárító szelekkel daczolva, erős hajtásnak nem indul — És most várjuk a virágzást. — A kinél előbb lesz virágzat, az meghívja a másikat egy kis rózsaszemlére. — Ugy lesz; — Isten velünk!

(Folyt. köv.)

VEDEKEZÉS A HERNYÓK ELLEN.

Az első rózsalevelek megjelenésével, azonnal megjelennek a rózsának első ellenségei is, a hernyók; — némely évben nagyobb, máskor kisebb számban, de mindenkor rendszeresen beállítanak, hogy pusztító munkájukat azonnal éreztessék. — Sok rózsász a legelső hernyóknak nem nagy fontosságot tulajdonít, mert azt hiszi, hogy csekély károcskát a rózsátó későbbben, az erősebb vegetáció beálltával könnyen kiheverhet; — pedig ebben eminensül csalódik. Tekintsünk pl. egy ily jelentéktelen károcskát egy oly rózsafajnál, (pedig ilyen sok van s éppen ezek a legértékesebbek), melynél a virágzat a csúcson jelenik meg; — ha most ezt a csúcsocskát a hernyócska fölemészti, akkor szintén nyerhetünk még a levágott rügyalából erős haj-

tást, csakhogy a hajtás már az oldal- vagyis a járulékos hajtás jellegével bír s mint ilyen, a lefolyó nyárban már nem virít, legfőlegb néhány kieröltetett satnya virágot hoz, mi által idő előtt elvénülve, a következő évben marad meddő. — Más, rövid növésű fajknál a korai hernyók meg éppen a levézet közé rejtett bimbókat rágják meg, mit csak akkor vesszünk észre, midőn a bimbó előbuvik. Az ily bimbók rendesen féloldalt állnak, máskor elgörbült csúcscsal bírnak s ha fel is nyílnak, a virág vagy hiányos, vagy részaránytalan lesz, mi igen gyakran a faj jelleghiányára enged következtetni. — Tény ugyan, hogy számos kerti rózsáinkat nem egyenlő előszeretettel lepik el a hernyók, mert míg a bolyhos és sűrű lombzatu

remontáns fajok, mint pl. a Jules Margottin- és a Rothschild-csoport kedvencz táplálékot és jó búvó helyet nyújtanak nekik, addig a ritka lombozatu thea- és Noisette-fajok csak igen ritkán hernyósodnak meg; — teljesen hernyómentes rózsafajt alig képzelhetünk.

Kertészeti szempontból a rózsán élő hernyókat két csoportra oszthatjuk: az első csoportba azok tartoznak, melyek mint tisztán rózsaevők, a lepke által magára a rózsára rakott petékből kelnek ki s ha a töről vihar, vagy egyéb fizikai erő által ledobotnak, ismét csak a rózsatőre másznak fel s ugyancsak a rózsatőn érik el fejlettségük tetőfokát, mely után onnét lemászva a földben, ritkán a levelek közé font hálóban gubóznak be, mely bábállapotukból néha még ugyanazon év őszén előbúvik a lepke, hogy petéit ismét csak a rózsatőre rakja. E csoport hernyói egy évben nem titkán két- sőt három ízben is megjelennek, míg az utolsó ivadék a telet vagy mint báb a földben, vagy mint pete a törzsön vagy a hajtásokon aluszsza át, hogy a következő tavasszal életkörülfolyamát ismét megkezdje.

A rózsán előforduló hernyók második csoportját azok képezik, melyek más növényeken is élőködve, a rózsára csupán véletlenül, vagy egyéb czélszerű táplálék hiányában kényszerűségből jutottak. — De tartozék a rózsán élő hernyó e csoportok bármelyikéhez, az általa okozott kár mindig egyenlő s egyuttal érzékeny is marad.

Meg kell végre még azon hernyókról is emlékeznünk, melyek különben egyéb növényeken is élve, a rózsatőre csak éjjel másznak, míg éjjeli pusztításai után nappalra a föld, vagy valamely rög alá kúsznak s így a nappali fényben kutató kertész szemei előtt rejtve maradvá, jelenlétüket a meg-rágott lomb, hajtás, vagy bimbó képében jelzik.

Alapos elővédekezés a hernyók ellen nem lehetséges, mivel a lepkék egyrészt éjjel rakják le petéiket, nappal rejtett helyre húzódva, míg másrészt a hernyó más növényről éjjel idején látogatja meg a rózsatőt. Természetesen leggyökeresebb védekezés volna a petékkal telt nőstény lepkéknek kiirtása, mivel egy ily lepkével több száz reményteljes hernyó lenne elpusztítható, de

miután minden egyes rózsatőt úgy nappal, mint éjjel nem vagyunk képesek egy ráröpülő lepkétől megóvni, nem marad egyéb hátra, mint a már megjelent hernyók ellen indítani meg az irtóháborút.

Sokan szagos szerekkel és különféle rovarporokkal kísértették meg a lepkék távoltartását; e módszer azonban egyrészt drágának, másrészt kivihetetlennek bizonyult s így a számos hernyóirtási módszerből a legtermészetesebb maradt fenn, mely ismét kétféle, ugyanis: a hernyók és peték felkeresése és megölése s a rózsatő elszigetelése a máshonnet jövő hernyók elől.

A hernyók felkereséséhez igen jó szem kell, mert nem ritkán alig észrevehető tünetmények vezetnek annak felfedezésére; itt egy meggörbült, amott egy kilyukasztott levél, emitt a hajtás csúcsának végpontján néhány fekete morzsalék, (a hernyó ürüléke) míg máskor összegöngyölt lombozat, meg-rágott bimbó stb. árulják el a hivatlan vendég jelenlétét. Ha e tünetmények egyikét észreveszszük, azonnal erős nyomozást kell indítanunk s ha a kártevőt az első összegöngyölt levélben nem találjuk fel, úgy csak kutassunk a környékben s bizonyára rá fogunk akadni.

Nem így áll azonban a dolog azon hernyókra nézve, melyek csak éjjel másznak a rózsatőre, míg nappalra a talaj különféle zugaiba huzódnak; — ezek elől legjobb a rózsatőt elzárni, még pedig úgy, hogy mind a rózsza törzsére, mind a karóra, körülbelöl a középtájon csepüpatatot kötünk s annak felső és alsó végét bolyhosra széthuzzuk. Ez akadályon sem a hernyó, sem a levéltetű nem képesek a koronához jutni.

Bokorrózsáknál a csepüzés természetesen nem alkalmazható; — itt az éjjeli hernyók csupán éjjel, lámpafény mellett kereshetők fel, míg a többi nappali fajok szorgalmas nappali kutatással pusztítandók.

Több oldalról azt ajánlották, hogy a rózsatőt zsírral, petróleummal, kátránnyal, stb. efélelvel kell bekenni, hogy a hernyók arra fel ne mászhassanak. Megpróbáltuk ezt is, de a rózsatők a bekent helyen, hihetőleg a likacsok légmentes eltömetése miatt megbetegedtek s így e kenéseket egyáltalán nem lehet ajánlani.

BIRÁLATOK.

Triomphe d'Angers,

Moreau & Robert, 1862.

Készakarva nem tettük e rózsza neve mellé a szokásos csoportjelzést, mert azóta hogy mult évfolyamunk első számában e rózsát bírálat alá vettük, oly tapasztalatokat szereztünk róla, melyek remontáns voltát, — bár valamennyi rózsász annak tartja, — teljesen megdöntik. Általános külеме sokban remontáns jellegre vall; ilyenek: a vesszők külalakja, fegyverzete, a virág alakja, színe s kellemes rózsairlata, valamint a hideg iránti érzéketlenség is,*) míg a haragos-barnászvörössel árnyalt lombozat, a rendkívül dús, csaknem havonkint megújuló virágzat, valamint a hajtások béldússága s szegénysége fa-anyagban, határozottan az „indica“ csoport vérére mutatnak.

Egy sajátságos tünemény, melyet még az irodalomban feljegyezve nem találtunk, újabb bírálatunk tárgyává tette e beces fajt. Ha valaki ugyanis e rózsát canina-alanyba nemesítve: szabadban tenyésztí, ugy virágzatát csupán feltűnően dúsnak s szakadatlanul megújulónak fogja találni, de e beces tulajdonságok mellett magát a nyiló rózsát, semmi esetre sem találandja elsőrendűnek. Dugványtőiről a szabadban uyert virágai már sokkal szebbek s az ily bokortók sokkal dúsbab virágzatot is hoznak mint a nemesítettek, de edényben nevelve oly pompás virágokat termel, hogy alig ismerünk benne az adott rózsafajra. Igy nyert rózsái rendkívül könnyen nyílnak ki, gyönyörű gyöngyike-alak mellett kitűnően illatoznak, színiük szép bársonyos- sötét biborpiros, világosabb szegélyzettel. — Még két, megbecsülhetetlen tulajdonsága van e fajnak, mely különösen üzleti szempontból rendkívül fon-

*) Az elmúlt zordon tél folyamán egy nyitott bokortője mit sem szenvedett s most tele van bimbóval.

tos s ez: a könnyű dugványozhatás, valamint a teljes szobaképesség. Az első még nem kísérlettük meg, de meggyőződünk róla Novotarszky ur üzletében, kinek állítása szerint e faj ugy szaporodik a dugványokról, mint a gaz, mit néhány száz, szépen becserepelt ujoncz láttára el is hiszünk. A teljes szobaképességet már gyakorlatból ismerjük. Most, május 2 án, a szerkesztőség asztalán egy oly kétéves dugványtője nyílik, mely a mult ősszel sok vizsontagság után, egy nagyságának meg nem felelő edénybe lett ültetve, — a hidegházban 5° R. mellett csonttá fagyott tömbben telett át, márczius végén lassan a meleg szobába hozatott s ma már pompásan nyílik, holott a szobában sok port kellett nyelnie s egyszerűen az ablaküveg mellé helyezve, napjában csak kétszer lett megpermetezve.

Nem marad tehát egyéb hátra, mint e rózsafaj helyes kezelésmódjának leírása után, e beces edényfajt a rózsások figyelmébe ajánlani; — itt egy félig-meddig elzüllött kincs áll előttünk, melynek mindeddig nem adtuk meg azt a nemes-fémkeretet, melyben teljes pompáját kifejteni lett volna képes s ki tudja, tán ma-holnap a N a m e n l o s e S c h ö n e sorsára jutott volna, hogy néhány évtized mulva, valamely jelentéktelen kertben ujra fölfedeztetve, valakit meggazdagított volna.

Hogy a Triomphe d'Angers minő szülőktől származik, azt még tán a tenyésztő czég sem tudja; ne is kutassuk eredetét, hanem ériük be azzal, hogy benne egy oly Bengál-hybridát bírunk, mely teljes szoba- és edényképesség mellett, tán sokkal többet ér, mint az annak idejében oly rengeteg port felvert 5000 dolláros W. F. B e n n e t t.

A tapasztalatok tehát arra tanítanak, hogy: a Triomphe d'Angers caninába csak akkor nemesíttessék, ha e nemesítvényt mint anyatót dugványgalyak nyérése céljá-

ból neveljük; — mint kerti rózsát pedig csupán bokoralakban s mint dugványtót termeljük, mert ily alakban mint csoport-alak, különösen beválik; végre dugványtőit apró cserépekbe ültetve, a korai hajtásra alkalmazzuk. Ily tenyésztésmód mellett nem fog akadni rózsász, ki e fajt rózsászati kincsnek nem tekintené.

Reine Marie Henriette.

Thea-hybr. — Levet, 1878.

Alig van tíz éve, hogy e rózsza kereskedésbe hozatott s már is oly széles elterjedtségnek örvend, hogy csaknem minden rózsakertben feltalálható. Mikor piacra került, piros Gloire de Dijon-nak lett hirdetve, pedig a Gloire de Dijon-tól oly távol áll, hogy hozzá tán egyetlen vonásban sem hasonlít; nem is thearózsza, hanem határozottan thea-remontáns korcs s néhány értelmesebb rózsakertész, már e csoportba is helyezte katalogusában, míg előbb általános mint thearózsza szerepelt. — Teljesen illattalan lévén, csupán feltűnő színe, zabolázatlan növése s könnyű tenyészthetése nyitották meg számára a népszerűség kapuit. — A rózsza nagy, lazán telt, szép fénylő cseresnyepiros, nem éppen kifogástalan alkotással, de jó tartással. Növése rendkívül erős és határozottan kúszó. Állandó erős lombzata szép fénylő-zöld, némileg a thearózsák lombozatára emlékeztet, de nem nagyon sűrű; erős veszői hatalmas tüskékkel fegyverezték. Virágzata elég dús, de remontálás dolgában sok kívánni valót hagy fenn, mert nyáron csupán meddő, adventív-hajtásokat termel. — Legczélszerűbben gyökérbe nemesítették s délnek fekvő fal tövébe ültették, hol buja növése folytán csakhamar óriási fölületet terít be s itt téli takarása is teljesen fölösleges.*) Ezenkívül sűrű gyepalapon még terülő művelésre is vehető s piros virágai a gyep zöld alapjáról meglepőleg emelkednek ki. — A nyesést nem tűri, sőt ölekre menő hajtásait még kurtítani sem szabad, mert éppen ezek hozzák a következő év

virágzatát; fölösleges hajtásai azonban a töben metszessenek ki. — Igen jó magtermelő képességgel bírván, a müleges párosításokhoz czélszerűen használható s szinte csodálni lehet, hogy e tulajdonságát még egy ujdonságtenyésztő sem vette igénybe, mert róla ujdonságot még eddig nem ismerünk. Származik a Ma d. B é r a r d thearózsáról, melynek bibéi a tenyésztő állítása szerint a G é n é r a l J a c q u e m i n o t remontáns rózsza himporával lettek termékenyítve; — télállóságát tehát apjától örökölte. Helyes ivadékelzése: Ma d. B é r a r d ♀ × G é n é r a l J a c q u e m i n o t. ♂

Tricolore de Flandre.

Gall. — L. van Houtte, 1846.

Egyike még azon „Rosa provincialis gallica“-fajoknak, melyek e csoportnak több százra menő kerti alakjaiból magukat fenntartani bírták. — Honnan eredt? — senki sem tudja megmondani, csupán annyit tudunk felőle, hogy 1846-ban a flandriai rózsász L o u i s v a n H o u t t e hozta forgalomba s azóta itt-ott még találkozunk vele a modern rózsakertekben. Nagyon valószínű, hogy a miletusi rózsának ivadéka, mert azon időben különösen Franciaországban és annak szomszédállamaiban, e csoportról részint sportokat, részint magoncokat tömérdek mennyiségben termeltek s „csíkos francia rózsza“ név alatt hozták a piacra, míg később a többszörnyilő rózsák által kiszorítatva, manapság alig találjuk még 25—30 kerti fajtát, melyek közt mint vezéralak, kétség kívül a B e l l e s J a r d i n s magaslik ki, melyhez különben e faj némileg hasonlít. — Virága középnagy, telt, fehér alapon pirossal és karmazsinibolyaszínnel csíkolva, néha sávozva és foltozva. Szép alkotású és nem is rosz tartású kertirózsza, melynek ezeken felül még kellemes rózsailleslet is van. Növése középerős, kissé sudaras, de nem hosszú; — igen sűrű lombzata sajátságos, homályos szürkés-zöld, állandó keskeny levelekből képeztetik s a betegségek iránt semmi hajlandóságot sem mutat. Mint egyszernyilő faj, nálunk teljesen télálló; kevés ápolást s félrövid nyesést igé-

*) Az elmúlt zordon tél alatt, egy 3 éves szabadon álló nyitott példány pompásan áttelelt.

nyel; magas törzse júniusban meglepőleg szép kerti jelenséget képez s parkokban mint egyes tő, igen czélszerűen alkalmazható. A többi rózsák közt valamely csokorban igen jól veszi ki magát s ritkaságánál fogva nagy feltűnést kelt, sőt ha lemetezett alakban kerül a piacra, csakhamar vevőt talál, mert a csíkos francia rózsákat a kertészek egy-szeri s időhöz kötött viritásuk miatt már csaknem teljesen kiküszöbölték s ez némileg ritkává tette piaci megjelenésüket, pedig a kegyelet megkivánná, hogy egy-két jobb fajtát szintén bocsássuk be rózsakerteinkbe.

Puebla.

Rem. — Rousseau, 1863.

Sénateur Favre. François Fontaine.

Élénk fénylőpiros, sötét bársonyos árnyékolattal; középnagy, telt, igen szép gömb alaku termettel és délczeg tartással, jó illattal. — Növése erős, de nem hosszú; lombozata szép világos-zöld, hasonló színű vesszői, világos fakósárga erős tüskékkel sűrűen fegyverezvék. Virágzata elég dús, kedvező időjárás mellett megújuló. Mint kerti-rózsza magasan, vagy félmagasan nemesítessek, mert kevésbé nyulánk növése miatt mint bokortő, csupán csoportosításoknál alkalmazható Nyesése félróvidre történjék, téli takarása azonban nálunk fölösleges. — Rosseaux 1861-ben egy hasonló rózsát Sénateur Favre név alatt bocsátott a piacra, majd Fontaine 1867-ben szintén ilyenemű rózsával lépett fel és bár e három rózsza egymás közt nagy hasonlatosságot mutat, sőt a legtöbb rózsász által összetévesztetik, nem tehető fel, hogy szaporításuk egy és ugyanazon anyatőről e különféle nevek alatt történt volna. A remontáns rózsák közt rendkívül sokat találunk, melyek egymás közt nagy hasonlatossággal bírnak, bár határozottan más magonczról eredtek; a különbség némelyek közt tehát oly csekély, hogy csak beható vizsgálódás után állapítható meg, de fajazonosnak a szó szoros értelmében akkor sem lehet azokat tartani, ha bár a világ legelső rózsászái vonnák is egy név alá e hasonló fajokat. — A Puebla eredetére nézve

biztos adataink nincsenek, de nagy a valószínűség, hogy Lacharme Alfred C o l o m b-jától származik.

Countess of Roseberry.

Rem. — Postans, 1878.

E rózsza Willam Paul cheshuni rózsakertész által hozatott a piacra és azóta meglehetősen elterjedt. — Szép, fénylő, sajátágosan zománczott karmin-rózsaszínű, dús árnyékolattal; középnagy, néha nagy, jól telt, pompás csészealakú, jó tartással és kellemes illattal. Növése erős, elágazó, nem nyulánk, szép koronaképzésre alkalmas; sima zöld hajtásai ritkán álló, fiatal korokban élénk karminpiros színű, lapos, hosszú keskeny alapon nyugvó, kissé hátrafelé irányult tüskékkel fegyverezvék Lombozata telített zöld, nem túlsűrű, egy levélnyelen közönségesen háromával ülő terebélyes levelekből áll. Virágzata elég dús és meglehetősen tartós is; egy hajtás csucsán rendszeren három bimbó foglal helyet; ezek egy vonalban ülnek; a középső a két szélső közül hosszabb kocsánon nyulik ki, legelőször ez nyílik fel és csaknem teljes elviritása után kerül a sor a két mellék-bimbó viritására, minél fogva e rózsza a tartós virágzatuakhoz számítható. — Nyesése félróvidre vehető, takarása azonban szükségtelen, mert nálunk több példányai közül takarás nélkül sem fagyott el soha egy sem. Legczélszerűbben magas és félmagas törzsekre nemesítessek és elég szellős, napos helyre ültetessék, mivel angol szokása: a lisztharmat iránti fogékonyság miatt nem tűri az árnyékos zárt helyeket és ez ok folytán a melegházi hajtásra sem alkalmas.

Több rózsász e fajt a Victor Verdier-csoporthoz sorolja, holott kellemes illata és alakja ez osztályozást egyenesen megczáfolják; — a Victor Verdier-csoporthoz tartozó rózsák illatnélküliek és felnyíláskor rendszeren zárt gömbalakot mutatnak; — a mint e két sarkalatos jelleg tulajdonság valamely rózsánál hiányzik, úgy azt a nevezett csoportba helyezni egyáltalán nem lehet.

Lord Raglan.

Rem. — *Guillot père, 1854.*

Fénylő tűzpiros, bársonyos biborszínel árnyékolva; nagy, telt szép kaméialaku természettel és egyenes tartással, centifolia illattal. Növése zömök, de elég erős; fiatal veszői a napoldalon karminpirosak, simák, fénylők és igen gyér számu, apró hegyes, szintén karminpiros tüskékkel fegyverezték. A 3–5 levéből álló igen sűrű lombzat sajátságos fényes tengerzöld színű, elég állandó. A fiatal, kétszer fűrészelt levelek csipkézete és erezete igen szép karminpirossal vannak szinezve és ugyanily színű, alul apró, visszahajlott tüskékkel ellátott levélnyélen ülnek, melyen a melléklevelek félhosszúak, keskenyek, külső széleiken igen gyengén öblözöttek, csúcsaik 45° szög alatt keskeny lándzsaalakulag hosszúra nyulnak ki. — Virágzata nagyon dús, jól megújuló; rendszeren a rövid hajtás végén egy vonalban három bimbó ül, melyek közül a középső magasabbra emelkedik; néha azonban egy hajtás csúcsán csak egy bimbó foglal helyet. A virágkocsány, maghon és a kehelyszirmok szép karmin színű, egyenletesen elosztott, a maghonon ritkábban álló, rövid, mirigyes szőrözettel borítottak; ily mirigyszőrök a melléklevelek szélein pillaszőr-elhelyeződésben szintén láthatók, de a levelek erezetei közül csupán a főér alsó fölületén található néhány durványos mirigyszőr, míg a levél felső lapja teljesen sima. — Szükségesnek látszott e tulajdonságok tüzetes felsorolása, mert ezekből azt következtethetjük, hogy itt nem tiszta remontáns rózsával van dolgunk. E föltevés mellett szól még a hajtások bélgazdagsága, faszegénysége és a rózsa némi érzékenysége a hideg iránt. Mind e tulajdonságok azt sejtetik, hogy a rózsa a Bourbon-csoporthoz áll közelebb.

Nemesíthető magas-, vagy félmagas törzsekre, míg bokortőnek rövid növése miatt legföllebb csoportosításoknál volna alkalmazható. Nyesése rövidre vették, téli takarása azonban csak nagyobb hidegeknek kitett helyeken válik szükségessé.

Szerfölött kívánatos volna, ha e fajjal dugványozási-, hajtási- és szobatenyésztési kísérletek tétetnének, mert ki tudja, hogy egyik-másik tenyésztési mód mellett nem-e válnék belőle kitünő üzleti rózsa.

Állítólag a *Géant des Batailles* magoncza, melytől azonban penészre hajlandó tulajdonságot nem örökölt s így mint kerti rózsa igen jól beválik, bár elvirításakor azt a nem igen kedvelt lillaszint ölti fel.

Oxonian.

Rem. — *Turner, 1876.*

Szép, telt-rózsaszínű; nagy, telt, nyílt gömbalaku, szilárd petalusai kagylósak, tökéletes alkotású és jó tartású, kellemes centifolia-illattal. A rövid sima virágnyélen ülő bimbó alacsony, széles alappal bíró kúpot képez; a maghon alig fejlett. A hat kehelylevél közül három megnyult s e nyulványok csúcsaikön kiszélesedettek s szélükön csak gyengén és tökéletlenül fogazottak. A bokor növése erős, de rövid; a sima zöld hajtások gyéren álló, középszéles alapon nyugvó, világos-barnás, csak kissé hátrafelé hajlott fegyverzettel látvak el. Lombzata telt-zöld, gyengén barnásan árnyékolva, rendszeren csak három levélkéből áll. Virágzata dús s a hajtás végén megjelenő, egy sorban hármával ülő virágokból áll, melyek közül a középső, kissé kimagasló, legelőször nyílik fel; — különben a virítás tartós, mert a bimbók fejlettsége egy és ugyanazon időben nagyon különböző. — Jó tulajdonsága e rózsának a napállóság, melynél fogva a legforróbb naphősséggel daczolva, hosszú időn át megtartja teljes alakját és színét. — Nemesíthetjük magasán és félmagasan, míg bokoralakban rövid növése miatt legföllebb csak csoportosításoknál alkalmaztassék. Szép koronaképződésre lévén hajlandó, kitünő kerti rózsának bizonyult s e mellett még jól remontál is. — Nyesése jó rövidre vették, téli takarást azonban egyáltalán nem igényel. — Állítólag a *Mad. Eugène Verdier* származéka. — Üzleti hajtásra nem alkalmas s csakis tiszta kerti rózsának tekinthető, de mint ilyen, méltán sorozható az elsőrendűek közé.

Mad. Boll.

Rem. — Boll, 1859.

Fénylő világos rózsaszínű, néha sötétebb szegélyzettel; nagy, tömött, de könnyen és szabályosan felnyíló, kupola alakú, rendes alkotású és jó tartású. Bimbója csaknem gömbalaku, hat kehelylevéllel borítva, melyek közül károm váltakozó fekvésű a bimbón túl emelkedő s kiszélesedő csúcscsal bír. A virágnyel rövid s úgy mint a kehelylevelek, mirigyes rövid szőrözettel van fedve. A bokor növése hatalmas és sudaras, a sima zöld hajtások gyéren álló, keskeny alapon ülő vékonyabb, alig hátrahajlott piros-barnás tüskékkel fegyverezve. A sűrű lombzat tiszta élénkzöld, alig árnyalt, 3–5 tökéletlenül kétszer fűrészelt levelekből áll. A

virágzat igen dús s a hajtások csúcsán 4–5, fejlettségre nézve egymástól csak némileg elütő virág által képeztetik. — Nemesíthető félmagasan, vagy gyökérbe s ez utóbbi alakban szép piramis képzésére alkalmas, míg hosszú növése miatt magas törzsön nem jól veszi ki magát. Mint későn nyíló kerti faj, igen nehezen s csak kedvező időjárás mellett remontál, első nyílása azonban rendkívül tartós. Nehezen dugványozható, de gyökérbe szemzett edénybokrai a hajtásra jól használhatók. A virág alakja s a bokor növése sokban hasonlít a John Hopper-hez, csak hogy ennél sokkal világosabb és némileg teltebb. — Nyesése félrövidre vehető, téli takarása azonban egészen szükségtelen. A Baronne Prévost-csoportnak egyik illatos alakja.

K Ü L Ö N F É L É K .

† *J. M. Gonod.* — A francia rózsaszokot ismét egy csapás érte. Alig temették el az öreg Lacharme-t és máris új gyászjelentést kell tudomásul venniök. A híres lyoni (Montplaisir) rózsatenyésztő: J. M. Gonod f. é. márczius hó 12-én, életének 62. évében elhalálozott. Termesztményei közül az első kettő: *Vicomtesse Douglas* (Rem.) és *Céline Gonod*, (Bourb.) 1863-ban kerültek a rózsapiacra. Ez idő óta tekintélyes számú újdonságokkal szaporítá a francia eredetű kerti rózsákat.

A Persian Yellow télállósága. — Szeghalomról Kiss Ferencz ur e fajra nézve azt a megjegyzést volt szives közölni, hogy: 24^o R. mellett szabadon álló tőkéje oly jól áttelelt, hogy jelenleg 2–300 bimbóval ékeskedik. Minden ezetre sajátságos körülményeknek kell összeműködni, hogy valamely kemény télálló faj elfagyjon, mint ezt mult számunk 153-ik oldalán a váczí tudósítások közt olvassuk. A szerkesztő kertjében egy *Adrienne Christophle* éppen azért hagyatott nyitva, hogy elfagyjon és most, a lezajlott zord tél után pompásan nekiindult,

holott a szomszédoknál a letakart kemény remontánsok kifagyása nem is volt ritka jelenség. Ezek az ellentmondó tapasztalatok csak azt látszanak bizonyítani, hogy az igen alacsony hőmérséken kívül még más, előttünk ismeretlen hatányok befolyásolják a rózsaszerecsés áttelelését.

A kései fagyok kiegyenlítése. — Egy német rózsászati műben azt olvassuk, hogy a tavaszi fagyok a rózsának nem ártanak, sőt némi tekintetben használnak, amennyiben a tőt keményítik, edzik. Mint mult számunkban említettük, ez állítás nem a légből van kapva, mert az április 8-iki fagy alkalmával a Kronprinzessin Victoria jégcsappá fagyott fiatal hajtásai nem haltak el, hanem most annál erősebben hajtának. Az ily kései fagyok csak akkor ártanak, ha hideg, száraz szél mellett köszöntenek be. Ennek ellensúlyozására, ily fagyos éjszakák étán kora reggel, még a nap felkelte előtt a rózsák koronáit tiszta hideg vízzel, sűrű öntözővel jól meg kell locsolni és így biztosak lehetünk, hogy a kár igen jelentéktelen lesz.

A paizstetük ellen. — Beteges, vagy silány rózsatorzseket a paizstetű néha anyira el szokta lepni, hogy azokon csupa apró fehér pontokat látunk. Az ily tőt karójáról leoldva, egy erős, durva festőecset segítségével szappanos vízzel jól lemossuk, azután tiszta vízzel a szappanhabot leöblítjük; — most a törzset ugyanazon ecset segítségével kénmáj-oldattal mázsoljuk be, mi által nemcsak a paizstetvek, hanem egyéb gombacsirák is elpusztulnak és a tő rendesen megmentetik. A kénmáj (Hepar sulfuris) minden gyógyszerárban olcsón kapható; — belőle 10 grammot 100 gram esővízbe teszünk és néhányszori felrázás mellett teljesen feloldjuk; — ez oldat soká ne álljon, mert idővel tiszta kén kiválása mellett felbomlik és hatástalan lesz, A kész oldat 8–10 napig állva még nem veszít erejéből, főképpen jól begugaszolva és sötét helyen tartva.

Csikos Niphetos. — Amerikából M. Wilson egy csikos Niphetos rózsát jelent. A csikolatok fehér és zöld színben mutatkoznak s állítólag sokkal tökéletesebbek mint az American Banner-nél. Ha e dimorphismus állandó marad, akkor el lehetünk rá készülve, hogy a jövő évben egy 10000 dolláros amerikai ujdonság jelenik meg az európai rózsapiaczon. Nem valószínűtlen, hogy itt ismét egy Lusida s-féle amerikai üzleti fogással állunk szemben s hogy a nevezett híresztelés előkészítője egy „jó üzletnek.”

Magyar kúszórózsák — Geschwind Rudolf korponai erdőmester, a kúszórózsák tenyésztésével már több éven át sikeresen foglalkozik. Termesztményeit úgy ismerjük, mint újra importált rózsákat, mivel az elárusítást külföldi rózsakertészek eszközlik. Ugy látszik, hogy Geschwind rózsáit a külföldön jobban ismerik mint idehaza, mert a Journal des Roses idei 2-ik számában ugyancsak e lapnak egyik régi előfizetője azon óhajtnak ad kifejezést, hogy a magyar kúszórózsákról, a szerzett tapasztalatok után immár egy kis munka megjelenésére volna szükség. — Hogy Geschwind kúszórózsáinak Franciaországban szép jövője lehet, már abból is következtethető, hogy ott e rózsák teljesen szabadon

áttelelhetnek, míg nálunk egynémely puhább fajja téli takarást igényel, mely munkától, különösen a kúszórózsákat illetőleg, minden rózsász irtózik s így inkább nem is kísérti meg azok tenyésztését — Vannak azonban Geschwindnek télálló kúszórózsái is, melyeket kerítések és falak befuttatására igen előnyösen lehet használni.

A korom a rózsászatban. Tudvalevő, hogy a kéményseprők által kisöpört kéménykormot a virágkertészetben több helyen használják. Némelyek a növények talajára hintik, sőt be is kapálják, míg mások vízbe keverve, e vízzel öntözik az edények földjét, vagy a szabad talajt. A legtöbben azonban a kormot csak azért alkalmazzák, mert az a virágoknak hálomra szerinti »jó«. A korom nagyrészt a füstnek kicsapódott alkatrészeiből áll akkor, ha az a kéményjáratoknak a tüzelő helytől távolabb eső hidegebb részleteiből vétetik, míg a tűzhöz közel eső korom kinyersz és hamuból állván alig tartalmaz illékony alkatrészeket s így kertészeti értéke nincsen. A kémény hidegebb részeiből vett korom több kevesebb illékony alkatrészeket, nevezetesen fakátrányt és kreozotot tartalmaz. Ha e kormot, mely alkatrészeit már sajátos szagával is elárulja, vízbe tesszük, úgy a víz 1—2 nap alatt különösen ha többször felkevertetik, a korom oldékony alkatrészeit felveszi. E vízzel már most a növényeknek s így a rózsának is nagy hasznót hajthatunk, mert a talajba öntve, a feloldott alkatrészek szaga miatt a meglocsoló helyről mindenféle féreg elhúzódik s így a növénygyökerei szabadon fejlődhetnek. Másrészt a koromban foglalt antisepticus anyagok, minő pl. a kreozot s a methylalkohol, még a növény-élődiék kifejlődését is gátolhatják. Trágyaértéke, — mint azt sokan hiszik — a koromviznek egyáltalán nincsen, sőt tulságosan alkalmazva, savanyú vegyhatása miatt ártalmassá is válhatik. Legjobb az oly koromviz, mely 1 kilo korom és 20 kilo víznek két napi állása után vásznon átszűrve használható fel. Az így készült koromvizből egy rózsatoré 2—3 liter vehető, de egy évben ily locsolás csakis kétszer alkalmaztassék. Az edényrózsáknál a koromvizre csak akkor

lesz szükség, ha a földbe giliszták vagy egyéb rovarálczák jutottak volna; — egy edényre annyi koromviz vétessék, hogy a tömb átvedvesüljön; — e locsolást csak 3—4 hét múlva szabad ismételni — A koromviznek hihetoleg hatalmas vetélytársa akad a szénkéneqben, melynek alkalmazása sokkal egyszerűbb és sokkal biztosabb is. Ez utóbbi szerről nemsokára kimerítő ismertetést fogunk lapunkban hozni.

Pompon de Bourgogne. — Ha a hagyományak hinni lehet, ugy ez a rózsza nem rendes kerti tenyésztés által nyeretett, hanem, mint azt Guépet chaloní öreg kertész egy ódon könyvben olvasta, Dijon környékén 1735 ben, a Saint-Afríque nevü hegyen, egy ott keresgélő kertésztől a Buxusbokrok közt találtatott. — Nálunk e törpe centifoliarózsza burgundi rózsza név alatt meglehetősen el van terjedve, különösen a falusi kertekben. Törpe növése, szép testszínfehér árnyalatosszine, szabályos alkotása, de különösen kitünő illata s korai viritása miatt méltán megérdemel egy kis elhagyatott zugot a rózsakertben; tenyésztése is igen könnyü s mivel teljesen télálló, takarást nem igényel.

Rózsáárak és rózsafogyasztás Amerikában télen. — Pierre Cochet, a Journal des Roses főszerkesztője, következő érdekes adatokat közöl az amerikai téli rózsaforgalomról: középszámítás szerint New-York naponkint 75 000 lemetszett rózsát fogyaszt, míg Philadelphiára 50.000, Bostonra 40.000 darab esik. — Deczember, január és február hónapokban a hajtattott rózsák százankint a következő áron szoktak eladatni:

<i>Safrano és Bon Siléne</i>	40 fr. =	16 frt o. é.
<i>Perle des Jardins, Niphotos</i>	100 „ =	40 „ „
<i>Catherine Mermet, La France</i> ...	150 „ =	60 „ „
<i>Cornelia Kook, Gén. Jacqueminot</i>	450 „ =	180 „ „
<i>Mad. Ferd. Jamin</i>	500 „ =	200 „ „

Ily hallatlan árakat csak a boldog Amerikában képes a rózsakedvelő közönség teremteni.

Az antverpeni nemzetközi rózsakiállítás f. é. július 8-án és 9-én megnyílik. A verseny négy csoportban eszközöltetik:

1-ső csoport: Hölgyek versenye; három osztályban; két ezüst-, egy bronzérem és három elismerő oklevél jutalommal.

2-ik csoport: Rózsakedvelők versenye; kilencz osztályban; nyolcz ezüst-, nyolcz bronz-, két fém-érem, öt oklevél és három db. műtárgy jutalommal.

3-ik csoport: Kertészek versenye; tizenegy osztályban; tíz ezüst- két fém-, tíz bronz-érem, öt oklevél és négy műtárgy jutalommal.

4-ik csoport: Általános verseny; tíz osztályban; tíz ezüst-, tíz bronz-, egy fém-érem és egy műtárgy jutalommal.

Rózsailat a szobában. Ha a közönséges centifolia-rózsza letépett virágszirmait árnyékos helyen szárítjuk be, akkor azok jó illatukat nem veszítik el egészen. Ily száraz szirmokat egy jól záró bádogszelenczébe kell rakni s a szelenczét bezárva, vatamely száraz helyre eltenni. Ha most a szobában rózsailatot akarunk, csak ki kell nyitni a szelenczét s a rózsaszirmokat kissé telfogatni, hogy a szoba mihamar megteljék rózsailattal. A friss rózsaszirmokat különben besózni is szokták, mihez azonban cserép- vagy porcellánedényt kell venni.

U J R Ó Z S A F A J O K .

Earl of Dufferin.

Rem. Dickson. Szinnyomatos ábrával.

Ez újdonságról még nem sokat szólhatunk, mert eddig mindössze a tenyésztő leírásából s a mellékelt szines ábrából ismerjük; — ezek szerint

a rózsza igen nagy, szabályos, teljesen részarányos alkotása, kitünően illatozó. Szine fénylő bársonyos karminpíros, sötét gesztenyebarnával árnyékolva; viráglevelei nagyok, lekerítettek, erősek és simák. A virág állítólag 3—4 napig marad meg

nyíló állapotában s viritásával a szabadban 8–10 nappal előzi meg társait. Növése igen erős és dúsan elágazó, szép, szilárd, sötét lombozattal. Egyéb tulajdonságaira vonatkozólag még mit sem tudunk, de azon rózsászoktól, kik annak mult téli nemesítéseit beszerezték, semmi örvendetést sem hallunk; — az egyiknél annyira megpenészedett, hogy a többi egészséges rózsákat is bemételezte; a másiknál elveszett, a harmadiknál czérnaszál vékony-ságu hajtásaival nyomorog. — Természetesen e panaszokat nem szabad rögtön halálos ítéletnek tartani, mivel a rózsakertészek legelőször is a tenyésztőtől drága pénzen vett anyagotket irgalmatlan korai hajtásának vetik alá, hogy a melegházban kieröltetett hajtásokról azonnal, apró cserepekbe szorított s be sem gyökeresedett canina-nyakba minél többet nemesíthessenek s most ezeket kergetve, a legelső hajtásocská megjelenésével már áruba bocsátják. Ily lóhalálában tenyésztett cseméték természetesen nem képesek a faj valódi tulajdonságait képviselni s így nem marad egyéb hátra, mint az általunk annyira ajánlott vára közás az új fajok beszerzésével. — Nagy a valószínűség, hogy e rózsá, mint szabadon álló magas törzs, a kertben igen jól meg fogja helyét állni, de csupán szabályszerű nemesítési viszonyok közt.

Mons. Niogret.

Rem. — Libaud.

Nagy, telt, amarant-vörös, a kiemelkedő központ biborpiros. Növése igen erős, egyenes ágakkal és világos-zöld, 5 levélkéből álló lombozattal.

Mlle. Henriette de Beauvau.

Thea. — Lacharme.

Nagy, telt, szépen alkotott, jó tartású, ragyogó világos-sárga, dúsan viritó, illatos, erős növésű. — A mult évben elhalálozott veterán francia rózsatenyésztő utolsó természetményei közé tartozik.

Claire Jacquier.

Polyantha. — A. Bernaix.

Kicsiny, alig 3 cm. átmérővel; szépen alkotott, igen telt, nankin-sárga; a virágzat számos virágból álló csokrot képez, de csak egyszer jelenik meg az évben. Növése erős, kúszó, egy nyáron 4–5 méter hosszú hajtásokat hozva. Lombozata igen nagy, 7 levélkéből áll, melyek fölül sötétzöldek, alul vörhenyeseek.

Georges Pernet.

Polyantha. — J. Pernet fils-Ducher.

E fajban nagy, diszes, élénk rózsaszínű, sárga árnyékollattal, elviritáskor fehéren átfutott barackvirág színű. Növése alacsony, sűrű bokrot képez. Folytonosan nyíló virágzata miatt foglalványokhoz czélszerűen használható.

Mad. la Duchesse d'Auerstaedt.

Thea. — A Bernaix.

Nagy, szépen alkotott, igen telt, többnyire egyesen álló virággal; jól felnyílik, széles szirmjai a külső sorokban zindelyeztettek. Aranysárga, felnyílva rózsaszínnel elmosódva, közepén szépen árnyékolt. Növése kúszó, szép terjedelmes lombozattal. Színes ábráját a Journal des Roses mult évi 10-ik száma hozta.

Mad. Richaux.

Rem. — Liabaud.

Igen nagy, telt, szépen alkotott, élénk gyengéd selymes rózsaszínű. Növése erős, egyenesen felmeredő vesszőkkel. A bokor termete s lombozata, hasonlít a Mad. Montet-hez, melytől ez ujdonság származik.

I R O D A L M I S Z E M L E .

Ez új rovat alatt a rózsairodalom terén megjelenő művek és a folyóiratok jelesebb szakközleményei fognak röviden tárgyalatni, mi által a t. olvasó tiszta tájékozást fog nyerni a rózsaszat külföldi állásáról is. Rendes irodalmi szemle alá kerülnek e négy jelesebb európai folyóiratok szakközleményei: Journal des Roses, Deutsche Gärtner-Zeitung, Deutsche Rosen-Zeitung és Rosen-Zeitung. — Rövidség okáért ezeket következőleg fogjuk jelezni: J. d. R., D. G. Z., D. R. Z. és R. Z. — E szemle azonban

tisztán csak a szakközleményekre fog szorítkozni, minden egyéb üzleti értekezések kizárásával, miután ezek a „különféle” rovatába tartoznak.

Über Aussaat der Samen der Rosa canina. (R. Z., 88, 1.) E. Metz egy régiebb, ugyanazon lapban Veriand Bernhard által hozott hasonló cikkre tesz megjegyzéseket és azt ajánlja, hogy a csipke-rózsá magvai már szeptemberben, a gyümölcs megpirosodásakor fejtessenek ki a még meg nem puhult gyümölcsből és azonnal vetessenek el. Ily

korai vetés mellett a jövő tavaszon a magvaknak több mint egy harmada szokott kikelni, míg a késő őszi vetés néha csak a második tavasz beálltával buvik elő.

Die Erzielung frostharter Pflanzen-Varietäten.

(R. Z. 88, 2. Dr. Fritz Noll kertészeti felolvasásából véve.) Rendkívül fontos és igen tanulságos közlemény. Az egész fölolvadás a kerti növények dimorphismusát öleli fel, melyben Noll azon felfedezésre jön, hogy a kerti növények éppen úgy hozhatnak egyes, a hideg iránt érzéketlen dimorph hajtásokat, mint alakbelileg eltérőket és ezt egyes megfagyott növények megmaradt egészséges részeiből következteti. Szerinte ezen megmaradt fagyálló hajtásokról kell további nemesítéseket eszközölni, hogy érzékeny övényekből télálló példányokat nyerjünk. E fontos közlemény további tárgyalására lapunkban még visszatérünk.

Aus der Praxis für die Praxis. [D. R. Z. 88, 3.] A. Betz Szófiából, a rózsá metszéséről és karózásáról értekezik. A közlemény egyébiránt már ismeretes, lényegtelen dolgokat tartalmaz; említésre helőle csupán azon pont méltó, mely a rózsá metszésének idejére vonatkozik. Betz ugyanis tavaszkor, a rózsátó kitakarása után, metsz, de a közleményből világosan nem vehető ki, hogy e műveletet Bulgáriára, vagy Németországra vonatkoztatja-e, mivel általános feltakarásról szól, holott Bulgáriában az égalji viszonyok oly kedvezők, hogy ott, tán néhány érzékeny thearózsán kívül mit sem kell takarni.

Etheas von Rosenmalzextract, vulgo: abgekochter Kleakendünger. (D. R. Z. 88, 4. E. Metz.) Néhány jelentéktelen személyes vita után, az árnyékszéktrágya alkalmazásáról értekezik. Az árnyékszék tartalmából egy nagyobb hordóba egy rész, erre pedig 2–3 rész forró víz öntetik mi által az egyrészt a tulságos büztől megfcsztatik, másrészt hatékony trágyarészei felbontatnak és most a rózsá talajába jutva, könnyebben felszívattak. E trágyázás által gyors és jelentékeny hatás éretik el, a forró víz pedig a csiragombákat megölvén, rózsabetegséget nem okoz.

Le Rosa polyantha des botanistes etc. (J. d. R. 88, 1.) François Crépin azon zavarokat említi fe

melyek a R. polyantha és R. multiflora csoportneveinek összetévesztéséből keletkeznek. Szerinte Thunberg valódi, legelőször 1784-ben leirt R. multiflórája, mely 1844-ben Siebold és Zuccarini által R. polyanthára kereszteltetett, egy kúszó faj Chinából és Japánból, mely vezéralakját képezi az összeforrt bibéseknek, E bibék a discus felett csaknem mindig sima kis sort képeznek, kiegyenlítve a porodákat. Virágzatuk apró fehér, csokorban néha az 50-et meghaladó rózsákból áll. Mellékleveleik mélyen himetszettek és hosszan szőrözöttek; — jelleg, mely a R. multiflorát a többi összeforrt bibésektől elkülöníti. — A polyantha csoportnév inkább a R. intermedia, R. thyr-siflora és a R. Wichurae alakjaira lévén alkalmazható, Thunberg fajának jelzésére nem foganható el. Crépin tehát azt ajánlja, hogy a kertészek is fogadjanak el bizonyos, a kerti rózsák osztályozására vonatkozó szabályokat. — Végre a közlemény megemlékezik e csoport bizonyos korszairól is, minők pl. Paquerette, Mignollette, Perle d'or stb, melyekre más csoportjezőt kellene elfogadni.

Die Rose im Winter. Irta Gechwind Rudolf, korponai erdőmester. 1884. Az első részben a kerti rózsák csoportjai télállóságuk szerint osztályoztatnak, a mi e művecskének nagy gyakorlati értéket kölcsönöz. Ezután a téli takarás az egyes alakok szerint tüzetesen tárgyalatik, majd az edényrózsák áttelelése, a hajtatas és a téli szaporítás leírása után a nemesebb rózsák müleges keresztézése és különösen a thearózsák gyümölcsének érlelése ismertetnek. A mű ára 1 frt. o. é.

Rusticité de la rose Marie van Houtte. — (Journ. D. R. 88, 2.) Egy másik francia kertészeti lap nyomán felemlítettik, hogy a Marie van Houtte oly thearózsának tekinthető, mely télállóságánál fogva a hidegebb északi vidékeken is előnyösen tenyészthető, mert eltekintve attól, hogy 6–8° C. hideget takaratlanul is kiáll, virágainak alakja és színezete is igen ajánlatossá teszük. — Boldog francziák, kik 6–8° Celsius hideget már különös érsnek tartotok! De mit mondana a Marie van Houtte takaratlanul 18–20° R. téli hideg mellett a magyar felvidéken, vagy pl. a csongrádi síkságon?

CSERE- ÉS VETELHIRDETÉSEK.

A Rózsa Ujság szerkesztősége, úgy mint a múlt évben, ezúán is díjtalanul veszi fel a cserélni óhajtó t. rózsászok hirdetéseit. A csere igen egyszerű módon történik: ha pl. valakinek szándéka van vadonczeit oly fajokkal nemesíteni, melyek gyűjteményében hiányoznak, akkor beküldi a szerkesztőségnek jobb rózsafajainak jegyzékét; — a következő szám e hirdetést már hozza s most a kinek szándéka van cserélni, jobb fajainak jegyzékét a cserélni óhajtónak címére megküldi; ez kijelöli a kívánt fajokat s egyuttal a kérőnek megküldi az óhajtott fajokat, melyeknek vétele után a kérő ismét megküldi a kijelölt fajokat s ezzel kész a csere. A nemes galyak 2—3 szemmel nedves mohába csomagoltatnak. Ezen csere által néha jeles fajokhoz juthatni csupán a postaköltségekkel s így előnyéről nem is szükséges bővebben szólni. — Ezen kívül a venni szándékozók minden tekintetben díjtalan közvetítésben részesülnek, míg eladási hirdetések, a rendes díjak mellett vétetnek fel, mint az a boritékon látható.



EARL OF DUFFERIN.

Rem. Dickson, 1887.



Szives tudomásul.

Lapunk ez első száma megtekintésül több t. czimre megküldetett. Kérjük a t. czimeket e mutatványszámot azon esetre, ha a lapot megtartani nem ohajtják, visszaküldeni, minthogy elfogadás esetében a t. czimeket megrendelőknök tekintve, a lapot folytatólagosan rendszeresen megküldjük.

Tisztelettel :

A „Rózsa Ujság“ szerkesztője.

HIRDETÉSEK :

A „Rózsa Ujság“ minden néven nevezendő hirdetéseket elfogad a következő áron :

$\frac{1}{2}$ oldal egyszeri beiktatásnál 1 frt 50 kr

$\frac{1}{2}$ „ kétszeri „ 2 „ 50 „

$\frac{1}{2}$ „ hatszori „ 6 „ — „

$\frac{1}{4}$ oldalnál ezen árak kétszerese számittatik, $\frac{1}{2}$ oldalnál 10% egész oldalnál 20% engedménnyel. — Mellékletek egyezség szerint. — A hirdetéseken kívül elvállal a szerkesztőség mindennemű, a rózsaszatra vonatkozó közvetítést s a kérdésekre díjtalanul válaszol.

Egy kézi mankófecs kendő,

egészen jó állapotban, jutányos áron eladatik.

A czimet megmondja

a „R. U.“ szerkesztősége.